

VBI
VLAAMS BIJENINSTITUUT

Verslag werking Vlaams Bijeninstituut semester 1 / 2020

Op 22 februari was het zover. De allereerste algemene vergadering van het Vlaams Bijeninstituut werd een feit.

Deze vergadering had twee doelstellingen:

1. De aanwezige imkerverenigingen informeren en aansluiten,
2. Het nieuwe bestuur laten goedkeuren.

Dit verslag is een weergave van de activiteiten van de VZW Vlaams Bijeninstituut die reeds resultaten gekend hebben. Nog vele andere activiteiten zijn lopende en zullen in een volgend semester hun eerste resultaten kennen. Deze lopende zaken zijn dus niet in dit verslag opgenomen.

ADMINISTRATIEF

Logo

Het logo van het Vlaams Bijeninstituut oogt mooi en modern. Op de enkele maanden gebruik is het een typisch kenmerk geworden van het Vlaams Bijeninstituut.

Neerlegging statuten.

De statuten van de vereniging werden correct aangeboden aan de overheden en verschenen in het Belgische staatsblad. Ook de lijst van bestuursleden werden aan de griffie aangeboden en verschenen in het Belgisch Staatsblad.

NETWERK

Samenwerking met de Vlaamse overheid

Slechts enkele dagen na het verschijnen van de VBI statuten in het staatsblad kwam het bericht dat het Vlaams Bijeninstituut erkend werd door de Vlaamse overheid.

Wij gaan resoluut voor een zeer positieve samenwerking met alle overheden.

Wij hebben dan ook het recht op vertegenwoordiging in het Praktijkcentrum Bijen. We beseffen dat rechten ook plichten met zich meebrengt. Onze nieuwe jonge vertegenwoordiging werkt hard aan de kennisverwerving van de onderwerpen en brengt de standpunten naar voor van de Vlaamse imkers.

Samenwerking Vlaamse Steden en Gemeenten

Het Vlaams Bijeninstituut is gekend bij de Koepelorganisatie van Vlaamse Steden en Gemeenten (OVSG).

Bij het publiceren van dit verslag zijn reeds twee gemeenten steunend lid van het VBI.

Steden en gemeenten krijgen onze expertise aangeboden in hun streven naar een bijenvriendelijke gemeente. Dit kan gaan tot begeleiding van groendiensten, kennis verschaffen aan schepencollege, informeren van bevolking, les geven aan schoolkinderen enz...

Samenwerking met Katholieke Universiteit Leuven / Laboratory for Behavioral and Developmental Genetics.

Wij werken samen met Professor Callaerts en Doctor De Groef aan het doorbreken van de Genetische codes bij de honingbij die verantwoordelijk zijn voor Varroa-resistent gedrag.

Deze samenwerking gaat ook dieper inwerken bij de hulpverlening dat VBI verleent aan de imkers die geconfronteerd worden met zieke bijenvolken.

Samenwerking met Natuurlijk Imkeren

Veel van de jonge imkers stellen ecologie centraal in hun benadering van het bijen hoeden en zijn echt gemotiveerd om ecologie en biodiversiteit vooruit te helpen. Meer en meer ervaren imkers verschuiven hun aanpak naar een imkerij waar de bij eerder dan productie centraal staat. De Werkgroep Natuurlijk Imkeren (WNI) biedt info en ondersteuning via meerdere kanalen. Het is dan ook een verrijking voor het

Vlaams Bijeninstituut via deze werkgroep elke geïnteresseerde in natuurlijk imkeren te kunnen opvangen.

Samenwerking met Buckfast Vlaanderen

Het Vlaams Bijeninstituut neemt geen standpunt in welke soort honingbij de imker best gebruikt. Van de drie aanwezige soorten honingbijen in Vlaanderen zoeken we degelijke vertegenwoordigers die de wetenschappelijke benadering en eigenheden van de soort kennen. Voor Buckfast was dit snel gevonden. Buckfast Vlaanderen ging ook de samenwerking aan met het Vlaams Bijeninstituut.

Samenwerking met Vespawatchers

Deze groep van enthousiaste vrijwilligers leveren een zeer grote en zeer belangrijke bijdrage aan het verhinderen van de verspreiding van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen. Het kon dan ook niet anders dan dat het Vlaams Bijeninstituut en Vespawatchers elkaar zouden vinden.

Het lijkt misschien allemaal eenvoudig maar samenwerken is dikwijls een moeilijke materie.

Het Vlaams Bijeninstituut zoekt naar mogelijke partners hun doelstellingen die gemeenschappelijk zijn voor beide organisaties. Vanuit dat gemeenschappelijk streven wordt naar een akkoord gezocht om elkaar te ondersteunen en te helpen om deze doelstellingen waar te kunnen maken.

Een strategie die het voorbije halfjaar al voor een bijzonder mooi netwerk gezorgd heeft.

We blijven hier onverminderd aan verder werken.

Communicatie

Mailboxen

Er werden verschillende mailadressen opgemaakt om de bereikbaarheid van verschillende diensten te vergemakkelijken.

Naast de algemene info@vbi.vlaanderen zijn er nu ook (alfabetische volgorde)

gezondheidsdienst@vbi.vlaanderen

ledenadministratie@vbi.vlaanderen

penningmeester@vbi.vlaanderen

secretaris@vbi.vlaanderen

voorzitter@vbi.vlaanderen

De algemene mailbox info@ telde voor het eerste halfjaar van het bestaan van VBI meer dan 1500 inkomende berichten. Deze werden allen binnen de tijdspanne van 24 uur beantwoord.

Website

Een vereniging die zich zelf in de kijker wil stellen, doet dit met kennis van zaken. De website van het Vlaams Bijeninstituut moet de klasse uitstralen dat het verdient. Begin Januari kwam hij in dienst. Uitzonderlijk is dat deze website voor de volle 100% opgezet werd door sponsorgelden.

www.vlaamsbijeninstituut.be

De website is nog steeds in volle structurering. Verschillende submenu's zijn reeds klaar in testfase en staan op proef te draaien. Zo draait de ledenadministratie via de webportal in testfase. Dit ledenbeheer wordt voor imkerverenigingen een zeer nuttig instrument.

Ook bijzonder is dat iedere aangesloten imkervereniging een eigen webpagina beheert. Een imkervereniging hoeft in feite geen eigen website meer te bekostigen. De pagina geeft ruimschoots de mogelijkheden aan iedere vereniging om zijn werking in de bloemen te zetten. De webmasters geven dienstverlening voor zij die de technische vaardigheden niet bezitten om een webpagina op te zetten.

De website is reeds bezocht door 4500 verschillende mensen. De pagina's werden meer dan 25000 keer aangeklikt.

Televisie

Op 18 mei werd het Vlaams Bijeninstituut vernoemd in een reportage bij de Regionale Televisie Kempen (RTV). Deze reportage die opgenomen werd in de tuin van ondervoorzitter Wim belichtte het belang van bloemen het ganse jaar door ten voordele van de bijen.

Facebook

Onze Facebook groep bereikte op een half jaar tijd 1200 leden. Het merendeel van deze leden zijn mensen die niet van een imkervereniging lid zijn en bijgevolg geen rechtstreeks lid zijn van VBI. Deze leden zijn bijzonder trouw aan de groep. Slechts 5% van de bij groep behorende leden bezoekt de pagina niet dagelijks.

Er worden gemiddeld 4 tot 5 nieuwe berichten per dag geplaatst. Het gemiddelde aantal reacties is 150 per bericht. Per bericht worden gemiddeld 3 opmerkingen geformuleerd.

Deze activiteit en statistiek plaatst de VBI Facebookpagina onder de categorie van druk bezochte Facebook pagina's.

Verenigingsfilm

Vlaams Bijeninstituut staat voor ...

Begin december verrasten we de Vlaamse imkerwereld met de publicatie van een aankondigingsfilm. Deze werd 1200 keer bekeken.

Nadien kwam een nieuwe verenigingsfilm. Deze werd in première getoond aan de Algemene vergadering.

Alle films werden kosteloos opgenomen en gemonteerd.

Nieuwsbrieven

In April verscheen de allereerste interactieve nieuwsbrief. Deze werd ontvangen bij 770 leden. Wegens privacy redenen zijn vele VBI-leden niet persoonlijk aangeschreven voor het ontvangen van de nieuwsbrief. Nadien zijn de spontane inschrijvingen verhoogd tot de 900 mensen die de nieuwsbrief in hun mailbox krijgen.

De onderwerpen zijn zeer divers. De informatieve zaken, praktische wenken en het juridisch advies zijn de toppers die het meest gelezen worden.

Bijenmagazine

Het nieuwe bijenmagazine kreeg vorm. De reacties zijn zeer positief op dit tijdschrift.

De redactie van het Bijenmagazine vaart een onafhankelijke koers. Op deze wijze blijft het tijdschrift zich goed focussen op bijen en imkers zonder gebonden te zijn aan de werking van het hoofdorgaan.

Voor informatie naar de werking van het VBI zijn de hoger genoemde kanalen beschikbaar.

Jeugdwerking

De dienst jeugd heeft een samenwerking aangegaan met een uitgever van bijenboeken en tekeningen voor de jeugd.

Er kon met deze werken kennis gemaakt worden bij Moederdag (Facebook wenskaart) en via kleurplaten voor kleuters op onze website

Een aparte VBI-afdeling voor de jeugd is in de maak; deze noemt 'VBI KIDS'. Twee logo's voor de 'VBI Kids' werden uitgewerkt. Eén voor de jongsten en één voor adolescenten.

Een gloednieuwe aparte VBI KIDS-website is opgezet. Deze draait momenteel op proef.

Er was een samenwerking aangekondigd met de Scouts onder vorm van een bijenworkshop op hun nationale startdag. Deze heeft de scouts nadien wegens Corona spijtig gecanceled. Andere jeugdbewegingen werden ook benaderd.

Scholing

Eindtermen

Het VBI heeft duidelijke eindtermen voor het eerste niveau basiscursus bijenteelt. Deze werden aan de overheid op hun vraag overgedragen.

De eindtermen op volgende niveau's in wording zijn:

- Cursus imkeren,
- Specialisatie Bijenproducten,
- Specialisatie Bijengezondheid,
- Specialisatie Koninginnenteelt,
- Specialisatie bestuivingsimker.

Leerplan

Na de uitwerking van de eindtermen is een leerplan opgesteld. Dit plan bepaalt het stramien waarop door het VBI cursussen zullen georganiseerd worden. Ondanks dit stramien blijft er voldoende pedagogische vrijheden voor de leerkrachten om hun voordrachten op te stellen. Enkel het behalen van de eindtermen en de kwaliteitsvolle uitwerking zijn een constante.

Examinering

Een systematiek via computer is uitgewerkt om de examens op een willekeurige maar efficiënte manier te laten verlopen. We gaan er prat op dat door de hoge aantal combinaties er nooit één en dezelfde vragenreeks zal opgesteld worden. De systematiek van examinering is ook een graadmeter voor de kwaliteit van de uitgevoerde cursussenreeks en tevens een werkinstrument om de leerkrachten te begeleiden om hun materie beter over te kunnen brengen.

Kwaliteitszorg

Zeer belangrijk in de scholing is de constante zorg voor kwaliteit van de aangeboden cursussen. Er is een systematiek uitgewerkt om zowel cursussen als leerkrachten op te volgen naar geleverde kwaliteit. Bedoeling is de algemene kwaliteit van al de cursussen te verhogen. De imkerstevredenheid zal daardoor op termijn groeien.

Uitbouw mediatheek

Helemaal ten dienste van de leerkrachten wordt een mediatheek opgesteld. Deze bestaat uit filmbeelden en fotomateriaal. Momenteel bestaat de database reeds uit een 30 tal kortfilms die in presentaties kunnen ingewerkt worden.

VBI werkt aan opleidingsfilms ten behoeve van de imkers en de jeugd.

Voorziening cursus voor verdelgers van de Aziatische hoornaar.

Een cursus werd uitgewerkt voor deze private ondernemingen. Meer detail in dit verslag wordt gegeven bij 'de strijd tegen de Aziatische hoornaar'.

E-learning

E-learning behelst het aanleren van zaken via de moderne ICT technieken. E-learning is ondertussen de kinderschoenen ontgroeid en kan voor ondersteunend onderwijs in de imkerij zeer nuttig zijn. Het VBI werkt volop aan een structuur hoe het VBI e-learning zal gaan inzetten. Deze techniek kan een impuls geven aan een flexibelere vorm van lesgeven. We benadrukken dat imkerij aanleren een materie blijft waarbij menselijke interactie essentieel is. De techniek van e-learning is volledig complementair aan deze vorm van basisopleidingen.

Scholingsadministratie

Opnieuw vermelden dat Corona hier erg heeft op ingespeeld. Quasi 50% van de aangevraagde voordrachten en cursussen kon niet doorgaan. Lopende basiscursussen werden noodgedwongen onderbroken.

Bij de versoepelingen die begin juni aangekondigd werden kwamen bijzondere maatregelen aan de orde. Zo kunnen opleidingen en voordrachten slechts starten als een veiligheidsplan opgesteld werd met een risicoanalyse door een preventieadviseur.

Het VBI heeft hier onmiddellijk werk van gemaakt ten gunste van alle imkerverenigingen. Ons veiligheidsplan werd goedgekeurd. Voorwaarde is dus wel dat alle aanvragen via VBI scholing dienen aangevraagd te worden en volgens het VBI-veiligheidsplan dienen uitgevoerd te worden. Onze scholingsverantwoordelijken houden hier toezicht op.

Alle verenigingen werden hiervan via mail in kennis gebracht.

Juridische afdeling

De juridische afdeling bewaakt de wettelijke zaken rond de werking van het VBI. Telkenmale een initiatief genomen wordt, bewaakt deze dienst de juridische achtergrond.

Maar niet alleen voor de beheerders is deze dienst een zegen. Onze leden kunnen beroep doen op deze dienst wanneer ze geconfronteerd worden met zorgen. Zo zijn er het dit semester 5 zaken voor leden behandeld. Vier van deze werden allen reeds met gunstig gevolg afgerond. Eén zaak is nog lopende.

En daarnaast zorgt de juridische dienst voor achtergrondinformatie onder de vorm van artikelen bij de nieuwsbrieven. Dat deze zeer gewaardeerd worden bewijst de lovende reacties op de verschenen artikels.

Gezondheidsdienst / Bijengezondheid

De gezondheid van onze honingbijen wordt binnen het Vlaams Bijeninstituut voorzien in twee vakken die nauw met elkaar aansluiten. Zo heb je de gezondheidsdienst waarbij de imkers terecht kunnen met hun vragen en problemen rond zieke bijen.

Deze gezondheidsdienst is dit semester 11 keer benaderd door onze leden. Elk verzoek voor hulp werd onderzocht en adviezen werden verleend.

De afdeling bijengezondheid houdt zich dan weer bezig met de wetenschappelijke achtergrond van welzijn en ziekte bij de honingbij. Hier werd een zeer belangrijke samenwerking aangegaan met KU Leuven om o.a. de Varroa tolerante bij genetisch te gaan onderzoeken. De aanzet is gegeven; de intenties liggen vast; de Varroa tolerante honingbij is aanwezig in Vlaanderen. Nu dienen we dit project in praktijk verder uit te bouwen.

Koninginnenteelt

De nieuwe groep koninginnenteelt is opgezet. 10 telers zijn reeds voor het VBI actief.

De kosten voor analyse voor bijengezondheid worden door het VBI gedragen. Zo zijn de koninginnen een stuk betaalbaarder voor de imkers.

Corona uitbraak en effect op de imkers

Het zou een understatement zijn te melden dat de Coronacrisis geen weerslag gekend heeft op de uitbouw van het Vlaams Bijeninstituut.

Bij de uitbraak van de crisis heeft het VBI een constante open communicatie gevoerd met de overheid om de verplaatsingen van de imkers toch enigszins mogelijk te maken. Met succes. Stapsgewijs werd toelating verleend om de bijenstanden te bezoeken. De methode van het uitreiken van attesten voor de imker werd door de Vlaamse imkers (leden en niet-leden) en de openbare ordediensten sterk gewaardeerd.

ATTEST VAN ESSENTIELE VERPLAATSING
Corona virus

De service verlening aan de imkers om zich te registreren bij FAVV heeft voor honderden nieuwe inschrijvingen gezorgd. Het dient gezegd dat dit voornamelijk imkers betreft die niet aangesloten zijn bij verenigingen.

Andere activiteiten

Fotowedstrijd

Ter gelegenheid van de World Bee Day op 20 mei organiseerden we een fotowedstrijd.

Er kwamen 54 officiële inzendingen binnen. Daarnaast posten mensen spontaan hun mooiste foto's op onze Facebook pagina.

Drie winnende foto's werden bekroond en kregen een mooie prijs.

Zaadmengsels

Het aanbod van zaadmengsels door VBI viel dit jaar samen met gelijkaardige acties door andere organisaties. Daardoor was een verminderde vraag te verwachten.

Desondanks werden er nog heel wat verdeeld.

De verdeling van de zaden gebeurde in volle Corona crisis wat deze zaak sterk bemoeilijkte. Toch werden alle zaden tijdig aan de man gebracht.

Bermdecreet overtredingen

Een bestuurslid liet maaiwerken aan een wegberm stil leggen begin mei. Het bermdecreet geeft duidelijk aan dat bermen slechts mogen gemaaid worden na 15 juni en dit ten gunste van biodiversiteit en insectenleven.

Deze actie zette er ons toe aan een oproep te doen via Facebook om overtredingen te melden.

Meldingen werden pas aanvaard wanneer fotomateriaal ,locatie, datum en uur vermeld stonden.

Er kwamen meer dan 100 volledige meldingen binnen vanuit het ganse Vlaamse land.

De Vlaamse overheid dienst landbouw is ingeschakeld. Praktijkcentrum Bijen heeft direct de actie aangegrepen om dit punt op de agenda te plaatsen. Ook werden de klachten reeds aangekaart bij de Vlaamse overheid ministerie milieu. Het ganse dossier zal na voltooiing overgedragen worden aan de Vlaamse overheid.

Deze actie is niet onopgemerkt gebleven bij verschillende gemeenten en diensten die betrokken zijn bij bermbeheer. Deze namen contact met VBI voor verder overleg.

Het VBI blijft hier de vinger aan de pols houden.

De strijd tegen de Aziatische hoornaar.

- Het VBI zetelde als enige imkerskoepel in de werkgroep rond de beheerregeling Aziatische hoornaar van de Vlaamse overheid. We stelden het belang van de imker als melder in het daglicht.
- Om de imker in deze materie goed op de hoogte te brengen werd een speciale opleiding uitgewerkt en aangekondigd in februari. Spijtig heeft de ganse Corona

uitbraak deze opleidingen voor 100% verhinderd. Ze staat echter klaar om gegeven te worden wanneer het terug kan.

- Op 5 mei konden we de samenwerking aankondigen met de groep Vespawatchers. Hierbij wordt de expertise van deze mensen aangeboden aan de imkerij. Imkers hebben een bijzondere partnership in deze omdat zij als eerste Aziatische hoornaars kunnen bemerken aan hun bijenvolken.
- Het Vlaams Bijeninstituut heeft een opleiding opgesteld voor professionele verdelgers van de Aziatische hoornaar. Deze opleiding is erkend. De deelnemers krijgen een VBI-attest van opleiding dat 5 jaar geldig is. De eerste opleiding start in Juli. Deze is reeds volzet. En staan mensen op een wachtlijst voor volgende data.

